

Pfv.IV.20.731/2013/4.szám

A Kúria a dr. Szigeti Andrea ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Németh L. Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Törvényszéken 8.P.23.934/2011. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.009/2012/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 9. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A Kúria kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint az alperes által működtetett .. honlapon „Pedofil-botrány ..?” címmel jelent meg írás. A cikk gyakorlatilag a .. által közzétett közlemény átvétele volt. A közzétételre 2012. április 12-én került sor. A cikk bevezetőjében az szerepelt, hogy a felperes elmozdította állomáshelyéről az .. plébánost, .. . Az egyházmegye „nem részletezendő problémákról”, míg a helybeliek pedofil-gyanúról és pénzügyi elszámolások rendezetlenségéről beszélnek. Itt megemlítik,

hogy a .. úgy tudja, hogy az érintett plébános már egy-másfél hete elhagyta a várost. A cikkben szerepeltetik azt, hogy .., a felperes irodavezetője elismerte, hogy .. ..i plébánost felfüggesztették megbízatásából és kezdeményezték áthelyezését. Forrásként az .. hivatkoznak azzal, hogy ez a fórum úgy értesült, hogy az ügy hátterében pedofil-botrány gyanúja áll. A blog egy informátorra hivatkozva arról ír a cikk értelmében, hogy a valamivel több mint két éve ..ra érkezett plébánost néhány héttel ezelőtt rajtakapták, amint egy 12 éves lánnyal fajtalankodott. A cikk arról ír, hogy felháborodott szülők leveléből értesült .. megyéspüspök az esetről. A cikk azt is tartalmazta, hogy a helyi katolikus hívek a .. azt mondták el, hogy csak arról tájékoztatták őket, hogy „bizonyos problémák miatt” már nem .. a plébános, de nem közöltek velük semmilyen konkrétumot. A .. a cikk értelmében megkereste a rendőrséget, ahol azt a felvilágosítást kapták, hogy sem a .. Megyei Rendőr-főkapitánysághoz, sem pedig az .. Rendőrkapitánysághoz nem érkezett feljelentés az ügyben. A cikk beszámolt arról is, hogy .. a fideszes többségű képviselő-testület az egyik legnagyobb helyi alapfokú iskolát, annak sportcsarnokával együtt - takarékosági okok miatt - át szeretné adni a katolikus egyháznak, amely ellen szülők nagyobb része és civil szervezetek is tiltakoznak és tiltakozó demonstrációt szerveznek az orosházi városháza elé.

A .. közleményét számos internetes portál átvette, ahhoz hozzászólások is kapcsolódtak, internetes kommentek formájában.

A felperes részéről úgy ítélték meg, hogy a felperesi egyházmegyét illetően valótlan és sértő tényállítások kerültek közzétételre, ezért többek között az alperestől is helyreigazítást igényeltek. A forrásként megjelölt .. a helyreigazítási kérelmet közzétette. Az alperes a felperes helyreigazítási kérelmének nem tett eleget.

A felperes ezt követően keresetet terjesztett elő a bíróságnál, amelyben annak megállapítását kérte, hogy az alperes által üzemeltetett honlapon a jóhírnév védelméhez fűződő jogát megsértették. Kérte kötelezni az alperest a jogsértő közlemény saját költségén történő eltávolítására, a felperes által megszövegezett, elégtételt adó közlemény közzétételére, továbbá 500.000 forint nem vagyoni kártérítés és kamatai megfizetésére. A felperes előadta: a cikkben megjelent valótlan tényállítások nemcsak az .. plébános személyére, hanem a felperesre, mint a katolikus egyház részegyházára, és ezáltal a katolikus egyház, mint a katolikus hívek közösségének jogi személyiséggel rendelkező szervezetére vonatkozóan is sérelmesek. Pedofil-jellegű bűncselekmény elkövetése még gyanúként sem merült fel, büntetőeljárás nincs folyamatban. A felperes szerint a közöltek hamis látszatot is keltettek a felperes valós tevékenységével kapcsolatban, illetve a konkrét ügyben gyakorolt magatartásáról. A

felperes külön sérelmezte azt is, hogy az állítólagos pedofil-vádat összekötik pénzügyi elszámolások emlegetésével, ezáltal kapcsolatot teremtenek a két közlés között és ez negatív következtetés levonására indíthatja az olvasót az egyházmegye eljárásának helyességét illetően. A felperes előadta azt is, hogy olyan hamis látszat keletkezik a cikk kapcsán, hogy jogszerűtlen eszközökkel történik vagyongyarapodás az egyházi szervezet oldalán.

Az alperes a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a felperes keresetösszeírói joga hiányzik, mert a plébános helyett és nevében önmagában nem léphet fel. Az alperes előadta azt is, hogy a cikk a felperesről valótlán tényként nem közöl és való tényként sem tüntet fel hamis színben.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét teljes egészében elutasította és a felperest perköltség megfizetésére kötelezte az alperes javára. Az ítélet indokolása megállapította: nincs olyan állítás, amely a felperes személyére vonatkozott volna és amely állítás valós tartalmát vagy azt kellett vizsgálni a bíróságnak, hogy vajon való tényként hamis színben tüntet-e fel a közlés. Tényszerűnek minősítette azt az állítást, hogy az .. plébánost állásából felfüggesztették, gyakorlatilag ez a kitétel vonatkozott ténylegesen a felperesre. Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a pedofília gyanúja, illetve a pénzügyi visszaéléssel való vádolás, valamint annak közlése, hogy az egyházmegye csak annyit közölt a hívekkel, hogy „nem részletezendő problémák vannak”, olyan közlések, amelyek között nincs kapcsolat, és a közlések egymásra vonatkoztatva sem adnak alapot olyan következtetésre, amelyek a felperesre nézve negatív tartalmat hordoznának. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes olyan következtetéseket tulajdonít a cikk bevezető közlésének, amely sem magából a bevezetőből, sem a cikk egyéb részeiből nem következik. Megalapozatlannak minősítette a felperes azon álláspontját, hogy a plébános személyére vonatkozó valótlán állítás kihatna az egyházmegyére és azt is, hogy a plébános egyházi mivoltának kidomborítása is negatív következtetésekre indítja az olvasót a katolikus egyházzal szemben. Az elsőfokú bíróság szerint nem olvasható ki a cikkből az, hogy az egyház, illetve az egyházmegye jogellenes módon fogja kezelni az önkormányzati támogatást. Ugyancsak nem találta megállapíthatónak azt, hogy a cikkből az lenne kiolvasható, hogy az iskola átvételét az egyházmegye vagyongyarapodásra kívánná felhasználni. Ehhez képest megállapította, hogy a cikkben a felperesre vonatkozó sértő, valótlán tényállítás nem olvasható ki és nem történt meg a való tények hamis színben való feltüntetése sem.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta és a felperest perköltség megfizetésére kötelezte. A jogerős ítélet kifejtette: a bíróságnak

azt kellett vizsgálnia, hogy az alperesnek volt-e olyan, a felperesre vonatkozó sértő, valótlan, illetőleg a valóságot hamis színben feltüntető állítása, mely megalapozná a személyiségi jogvédelmet. A jogerős ítélet úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján helytállóan állapította meg a tényállást és egyetértett az abból levont következtetéssel is, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét, annak helyes indokai alapján hagyta helyben. Megállapította: a sérelmezett írásban szereplő közlés nem a felperesre, hanem az orosházi plébános személyére vonatkozik, így a közlés nem jogosítja fel a felperest a perindításra. Egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletével abban, hogy a kifogásolt írás a felperesre vonatkozó sértő kijelentést nem tartalmaz. Rögzítette: a keresetösségi jog hiányában a bíróságnak a jogkövetkezmények alkalmazhatóságát vizsgálnia nem kellett.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Ebben kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet teljes egészében helyezze hatályon kívül és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hozzon, amelyben a keresettel egyező tartalommal marasztalja az alperest. Előadta: a jogerős ítélet sérti a Ptk. 78. §-át és az alperes felelősségét nem érinti az a körülmény, hogy mástól származó értesüléseket adott tovább. Álláspontja szerint a cikk egyértelműen azt tartalmazza, hogy a felperesi egyházmegye súlyos bűncselekményeket kíván leplezni, illetve elismerte volna ezek bekövetkezését (pedofília és pénzügyi visszaélések gyanúja). Előadta azt is, hogy az írások végén kizárólag a felperest érintő iskolaátadás ügyéről is hírt adnak. A felperes értékelése szerint ez a szerkesztési mód azt jelenti, hogy a pedofília és a pénzügyi visszaélések gyanújába keveredett szervezet kívánna iskolát átvenni, vagyis az iskola pedofilok és sikkasztók kezére fog jutni. A felperes hivatkozott arra, hogy az anyagi jogi érdekeltséget, a keresetösségi jogot a jóhírnév sérelmére alapított perben nem csupán az a körülmény alapozza meg, ha valakit név szerint említenek az adott sajtóközleményben, hanem azt is, ha mások a közlemény tartalmát valamely személyre vonatkoztatják. A felperes szerint a csatolt internetes hozzászólások, kommentek tényszerűen igazolják azt, hogy a hozzászólók a felperes személyére nézve vontak le következtetéseket a cikk tartalmából. A kérelemben a felperes előadta azt is, hogy a cikk a maga egészében is sérti a felperes személyiségi jogát. A felperes szerint a cikk célja egyértelműen a felperes lejáratása volt. Hivatkozott a felperes arra is, hogy a jogerős ítélet megsértette a mérlegelés általános szabályait. A felperes szerint az eljáró bíróságok helytelenül állapították meg a tényállást és a levont következtetések sem voltak okszerűek. A felülvizsgálati kérelemben a felperes előadta: a jogerős ítélet nem tett eleget az indokolási kötelezettségnek sem. Hivatkozott arra is, hogy az átvett közlemény eredeti közlője helyreigazítást tett közzé, továbbá végelszámolása, illetve felszámolása során a felperes által

előterjesztett 1.000.000 forintos nem vagyoni kártérítési igényt és annak járulékait jogos követelésként elismerte.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Ezen jogok a törvény védelme alatt állnak. A 78. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A jóhírnév sérelmét jelenti különösen a (2) bekezdés értelmében az, ha valaki másról azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A 75. § (2) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelmére vonatkozó szabályokat a jogi személyekre is alkalmazni kell, kivéve, ha a védelem - jellegénél fogva - csak a magánszemélyeket illetheti meg. A Ptk. 85. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat csak személyesen lehet érvényesíteni. Ez az alapelv azt jelenti, hogy mindenki - így a jogi személy is - csak a személyét közvetlenül érintő kitételek kapcsán érvényesíthet személyiségi jogi igényt. Más személy helyett vagy nevében ilyen igény nem terjeszthető elő. Az állandó bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság által eredetileg a sajtó-helyreigazítási eljárásokra nézve kidolgozott kollégiumi állásfoglalások legfőbb vizsgálati szempontjait. A PK 13. számú állásfoglalás értelmében az érvényesíthet igényt, akinek a személyére a sajtóközlemény - nevének megjelölésével vagy egyéb módon - utal, vagy akinek a személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető. Mindebből következően a személyes érintettség kérdését minden esetben szükséges megvizsgálni. A PK 12. számú állásfoglalás II. pontja értelmében a megfogalmazott igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kellene figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos vagy művészeti vita önmagában nem lehet jogsértés megállapításának alapja. Nagyon fontos értékelési szempont a bírói gyakorlat oldaláról az is, hogy a bíróságnak az igény elbírálásánál nem az érintett személy (jogi személy) egyéni érzékenységeből, szubjektív felfogásából kell kiindulnia, hanem egyfajta külső, objektív mércét kell alkalmaznia mind a személyes érintettség, mind pedig a tartalom megítélésénél. Természetesen nem kizárt, hogy egy-egy kitételnek egyszerre több érintettje van, ugyanakkor a személyes

érintettséget a bírói gyakorlat értelmében nem lehet kiterjesztően értelmezni.

A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (továbbiakban: Smtv.) 4. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A (2) bekezdés szerint a sajtószabadság kiterjed az államtól, valamint bármely szervezettől és érdekcsoporttól való függetlenségre is. A (3) bekezdés értelmében a sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcset, valamint nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével. A 10. § értelmében mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékozottassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről.

A sajtószerv esetleges felelősségét nem érinti az a körülmény, hogy más személytől szerzett információt ad tovább, hiszen a jogszabályban megfogalmazott „híresztelés” önálló felelősséget állapít meg és nem mást jelent, mint a mástól szerzett értesülés továbbadását. Irreleváns a jelen per eldöntése szempontjából az a körülmény, hogy más sajtószerv a hasonló tartalmú sajtóközlemény vonatkozásában felelősségét bármely okból elismerte vagy helyreigazítást tett közzé, esetleg kártérítés megfizetését is vállalta. Ez önmagában még nem vonja maga után a jelen per alperesének helytállási kötelezettségét. A Pp. 3. § (5) bekezdése értelmében, ha a törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához, vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. E rendelkezések nem érintik a törvényes vélelmeket, ideértve azokat a jogszabályokat is, amelyek szerint valamely körülményt az ellenkező bizonyításáig valónak kell tekinteni. Ugyancsak a szabad bizonyítás körébe tartozik az, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy egy másik sajtószerv nem zárkózott el a helyreigazítás közlésétől. A jelen per alperese mindvégig következetesen a kereset elutasítását kérte. A kifejtettekre figyelemmel nincs jelentősége a felperes által a felülvizsgálati eljárás során csatolt azon iratnak, amely arra vonatkozott, hogy a ... felszámolása során a felperes nem vagyoni kártérítési igényét a jelen esetben a tőle átvett közleményért a felszámoló elismert követelésként nyilvántartásba vette. A Pp. 275. § (1) bekezdése kizárja a bizonyítás lefolytatását a felülvizsgálati eljárásban, így a csatolt felszámolási jelentés nem vehető figyelembe.

A felülvizsgálati kérelem tartalmára figyelemmel a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy jogszabályt sértettek-e az eljáró bíróságok akkor, amikor arra a következtetésre jutottak, hogy a felperes által a kifogásolt kitételek részben nem valótlanok, részben nem a felperes személyére vonatkoztathatóak és egyébként nem keltenek a felperes személyét illetően hamis látszatot sem. A Kúria álláspontja szerint helytállóan, jogszabálysértés nélkül döntöttek mérlegelés alapján úgy az eljáró bíróságok, hogy közvetlenül a felperes személyére csak az az állítás vonatkozik, hogy az egyházmegye felfüggesztette az orosházi plébánost állásából és áthelyezését kezdeményezte. Ez a tényállítás nem volt valótlan és nem hordozott sértő tartalmat sem. A híradás beszámolt arról, hogy büntető feljelentés, pedofília gyanúja kapcsán sem a helyi, sem a megyei rendőrkapitányságra nem érkezett, így tehát nem állították azt és nem is keltettek olyan hamis látszatot, hogy a felperesi egyházmegye egyik plébánosával szemben a jelenben büntető eljárás lenne folyamatban. Azt is helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az esetleges ún. „pedofil-botrány” alanya nem a felperesi egyházmegye, hanem konkrétan az azzal kapcsolatba hozott érintett plébános. Önmagában az egyházi hierarchia és szervezetrendszer még nem jelenti azt, hogy valamennyi, egy-egy konkrét egyházi személyt érintő kitétel vonatkozásában automatikusan megállapítható lenne az egyházi szervezet saját közvetlen érintettsége. A cikk nem tartalmaz olyan állítást és nem is kelt olyan hamis látszatot, hogy a felperest magát bármilyen felelősség terhelné akár csak a felhozott gyanú vonatkozásában is.

Nem találta helytállónak a Kúria azt a felperesi érvelést, hogy a cikk azáltal keltene a felperes személyét sértő, hamis látszatot, mert a ténylegesen meg sem fogalmazott „pedofil-váddal” összefüggésben említést tettek az egyik orosházi iskola átvételének szándékáról. Objektív vizsgálat alapján ugyanis nem vonható le a cikkből olyan következtetés, hogy a felperesi egyházi szervezet alkalmatlan lenne egy iskola átvételére, mert az egyházi szervezet egyik tagját alaptalanul pedofil-váddal illették. A különböző internetes kommentek, illetve blog bejegyzések az érintettség megállapításához a Kúria álláspontja szerint nem elegendőek, tekintettel arra, hogy ezek a „műfajok” általában érzelmeiktől és előítéletektől egyáltalán nem mentesek, az pedig egy külön kérdés és a véleménynyilvánítás kategóriájába tartozik, hogy valakinek milyen véleménye van az egyház oktatási szerepvállalásáról és az egyházzal kapcsolatos egyéb megnyilvánulásokról.

Összességében tehát az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül, okszerűen jutottak arra a következtetésre, hogy a felperes személyét kizárólag a plébános álláshelyéből való elmozdítása és áthelyezésének folyamatba tételére vonatkozó állítás érintette

közvetlenül, ez pedig nem valótlan és nem sértő tartalmú, egyebekben pedig a felperes közvetlen érintettsége (kereshetőségi joga) valóban hiányzott. Az érintett plébános helyett a felperes nem járhat el. A jogalap hiányára figyelemmel az igényelt jogkövetkezmények vizsgálata már nem volt szükséges.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A pernyertes alperes oldalán a felülvizsgálati eljárásban perköltség nem merült fel, az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő, ezért az alperesi képviselő javára felülvizsgálati eljárási költséget megállapítani nem kellett. A perköltségként felmerülő, le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket, a felperes illetékmentességére figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. december 11.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Vné

tisztviselő